

Export gaat komende tien jaar met 38 procent toenemen

Brazilië: een 'supermacht' in uitvoer van pluimveevlees

Brazilië is het land van voetbal, carnaval en het groene regenwoud. Maar binnenkort zal dat clichébeeld niet meer opgaan. Het land is hard op weg de grootste landbouwsupermacht ter wereld te worden. Nu al is het 's werelds grootste exporteur van pluimveevlees. De honger naar exportmarkten voor pluimveevlees is echter onverzadigbaar.

Nieuw Holland: dat was de naam die Brazilië in de vergane glorie van de Nederlandse kolonisatie had. In de Gouden Eeuw van Piet Hein waren er talloze nederzettingen langs de kust met namen als Fort Schoonenborch, Nieuw-Amsterdam en Frederikstadt. De Nederlandse manier van landbouw bedrijven werd geïntroduceerd met onder meer de

aanleg van grote suikerrietplantages. Maar tijdens de Eerste Engels-Nederlandse Oorlog rond 1650 verzwakte de Hollandse greep op Nieuw Holland en veroverden de Portugezen de gebieden. Sindsdien spreekt men er Portugees. De Nederlandse landbouwerfenis zijn de Brazilianen echter niet vergeten, want het land heeft de beste landbouwpro-

ductie van Latijns-Amerika en is inmiddels 's werelds grootste exporteur van suiker, koffie, sinaasappelsap, tabak, rundvlees en kippenvlees. Het is bovendien hard op weg om ook de grootste te worden in soja en ethanol. Een kwart van de totale Braziliaanse export is afkomstig van landbouwproducten en de handelspartners zijn: VS, EU, Rusland,

De grootste pluimveebedrijven in Brazilië hebben 30.000 kuikens.

Canada, Japan, Chili, Argentinië, Midden-Oosten en de laatste tijd vooral China.

Brazilië is een 'superlandbouwmacht' geworden en een van de sterkste landen als het gaat om de export van pluimvee. Een macht om rekening mee te houden en wellicht gebruik van te maken, want de groei vraagt ook om investeerders en bedrijven met kennis en expertise. Bijvoorbeeld in de veevoederindustrie, diergeneeskunde, huisvesting en techniek. Nederlandse diervoederbedrijven in Brazilië dragen inmiddels al bij aan een versnelde professionalisering van de veehouderij in dat land. Nutreco, DSM en De Heus hebben zich al gevestigd en zijn in een korte tijd al belangrijke spelers op de Braziliaanse diervoedermarkt geworden. Nutreco heeft volgens Agroberichten Buitenland nu zelfs een aandeel van 7 procent in de markt voor veevoer voor vleeskuikens en 25 procent in de markt voor legkippen. Brazilië mag dan een regelrechte bedreiging zijn voor de pluimveehouders over de hele wereld, vanwege de dominantiepositie, de kansen om mee te profiteren van de groei zijn bijna net zo groot.

Recordproductie

De cijfers die Brazilië laat zien in de groei van de productie en export van kippenvlees zijn indrukwekkend. In het laatste rapport van de US Department of Agriculture's Foreign Agricultural Service (USDA-FAS) staat dat het land vorig jaar een recordhoeveelheid kippenvlees van 13,1 miljoen ton produceerde. Dit

jaar gaan ze 3 procent over dat record heen tot 13,5 miljoen ton. Jaarlijks worden er bijna 6 miljard kippen geslacht. Er zijn daarnaast 50 miljoen vleeskuikenouderdieren en bijna 100 miljoen legkippen.

In 2000, rond de eeuwwisseling, werd er 'slechts' 6 miljoen ton kippenvlees geproduceerd (in 2005 was dat al 8,1 miljoen ton). In vijftien jaar tijd is de productie meer dan verdubbeld met een jaarlijkse groei van 4 procent. En die groei blijft zeker de komende tien jaar op een zelfde niveau, waardoor de productie in 2025 op 16,3 miljoen ton komt te liggen.

De belangrijkste producerende regio is en blijft het zuiden van Brazilië. Hier zal de productie met 26 procent toenemen. Het aandeel van deze regio in de totale productie van Brazilië is bijna 60 procent. Maar naast het Zuiden is ook het middenwesten van het land in opmars. De verwachting is dat in deze regio de productie met 70 procent zal toenemen en over tien jaar 20 procent van de totale productie voor haar rekening neemt.

Toename export

De export lag in 2015 op zo'n 4,1 miljoen ton. In 2000 was dat nog 900.000 ton. Dit jaar zou weleens een heel goed exportseizoen voor de Brazilianen kunnen worden. In april werd 412.000 ton aan allerlei soorten kippenvlees en producten verscheept, meldt de Brazilian Association of Animal Protein (ABPA). Dat is een stijging van 25

procent ten opzichte van 2015. In het eerste kwartaal van 2016 werd er 1,46 miljoen ton geëxporteerd; dat is 15,4 procent meer dan in 2015. De inkomsten groeiden nog sterker. Dat lag voor het eerste kwartaal 27,1 procent hoger. Brazilië exporteert zijn kippenvlees op dit moment naar 158 landen. De export naar Nederland van Braziliaanse kip is niet heel groot. In 2014 kwam voor ruim 98 miljoen dollar, 1,3 procent van de totale Braziliaanse kippenvleesexport, ons land binnen. In heel Europa loopt dat bedrag op naar ruim 800 miljoen dollar ofwel een kleine 10 procent van de Braziliaanse export. Rusland is echter de grootste afnemer in Europa van Braziliaanse kip (4,3 procent in 2014). Saoedi-Arabië, Japan, China, Hongkong en de Verenigde Arabische Emiraten zijn wereldwijd de grootste importeurs. In 2015 werd Brazilië met 132 miljoen dollar, en ondanks een verhoogd invoertarief, de belangrijkste exporteur van kip in Zuid-Afrika. Een belangrijke markt voor Nederlandse kip. Dit jaar neemt de export naar China toe en komt op 11,5 procent te staan. In maart dit jaar werd bijna 83 procent meer kip naar China geëxporteerd dan in 2015.

55 procent van de kip wordt bevroren in kippendelen geëxporteerd; 36 procent gaat als hele kip het land uit; 5 procent wordt als verwerkt product verkocht en 4 procent vindt gezouten zijn weg op de internationale markt.

Vruchtbaar land

Het zijn verbluffende groeicijfers in

Integraties domineren Braziliaanse vleeskuikensector

De Braziliaanse pluimveesector biedt direct en indirect aan 3,6 miljoen mensen werkgelegenheid. De sector levert 1,5 procent bij aan het Nationaal Bruto Product. Er zijn meer dan 12.000 geïntegreerde producenten, honderden pluimveevleesverwerkers en meer dan 15 exporteurs. Het zwaartepunt van de productie ligt in het Zuiden en Zuidwesten met hoofdstad São Paulo. De titel 's wereld grootste exporteur van kippenvlees heeft het land al sinds 2004 in handen en landen als Amerika en China heeft Brazilië al ruimschoots ingehaald. Bijna 70 procent van de totale productie is bestemd voor de binnenlandse markt. De Braziliaan eet bijna 45 kilo kippenvlees per jaar. The Brazilian Poultry Association (Ubabef) is de grootste pluimveeorganisatie in het land en is in 2010 opgericht na een fusie tussen

de twee grootste organisaties. In 2012 telde de Ubabef 119 leden van producenten tot machinebouwers, laboratoria en certificeringsinstellingen. De Braziliaanse vleeskuikenhouderij is volledig geïntegreerd en in tegenstelling tot sommige landen zijn er geen veilingmarkten. Integratie wordt gezien als de 'ruggengraat' van de industrie: van eendagskuikens, mengvoer, vaccins, veterinaire ondersteuning, verwerkende bedrijven en exporteurs. Een groot voordeel van de integratie is een adequate kwaliteitsverbetering, managementprotocollen en risicobeheersing. De kleinste pluimveestallen in Brazilië hebben de capaciteit om 10.000 tot 15.000 dieren te houden, terwijl de grootste 25.000 tot 30.000 kuikens huisvesten.

**Jaarlijks slacht
Brazilië bijna 6
miljard kuikens.**

productie en export en menige Nederlandse pluimveehouder zal groen zien van jaloezie bij deze prachtige vooruitzichten. Hoe kan het dat Brazilië de laatste jaren zo fors groeit? Een belangrijk deel van het antwoord ligt in het land zelf. Brazilië heeft een oppervlakte van meer dan 8,5 miljoen vierkante kilometer met veel goedkope landbouwgrond, voldoende neerslag, zeer vruchtbare grond en optimale klimatologische omstandigheden. Het land leent zich bij uitstek voor landbouw. De sector is ook altijd de grootste drager geweest van de Braziliaanse economie. Daarbij komt dat kosten voor voer, grond, huisvesting en arbeid zeer laag zijn. Brazilië heeft dus een ongelooflijk groot kostprijzenvoordeel en teelt ook nog eens zijn eigen veevoer. Daarnaast groeit de economie in Brazilië en daarmee ook de consumptie van dierlijke eiwitten. Kip is het goedkoopste stukje

vlees en de Braziliaanse pluimveehouderij profiteert hiervan. Ze heeft een stevige thuisbasis met een populatie van meer dan 200 miljoen mensen.

Juist het kostprijzenvoordeel en de verbetering van de vleeskwaliteit en de voedselveiligheid zorgden ervoor dat Braziliaanse kip overal in de wereld haar weg vond. Zaken als dierenwelzijn en milieu zijn buiten Europa en Nederland minder van belang en voor importerende landen geen groot koopargument om Braziliaans kippenvlees te weigeren. Maar ook hierin maken de Brazilianen stappen. Goedkoop kippenvlees van goede kwaliteit is dus het geheim van de Braziliaan en natuurlijk het feit dat ze dit met bakken vol kunnen leveren.

De geweldige groei van de afgelopen tijd heeft onder meer te maken met de vogelgriep in verschillende landen die kippenvlees produceren. Brazilië is nog vrij

van deze ziekte. De groei komt ook door de wereldwijde crisis waardoor mensen eerder kippenvlees eten dan het duurdere rundvlees of varkensvlees. Brazilië profiteert bovendien van de ruzie tussen Rusland, Amerika en de EU. Daarnaast zorgt de zeer gunstige koers van de Braziliaanse reaal dat het vlees goedkoop verkocht kan worden. In de afgelopen 12 maanden is de Braziliaanse reaal namelijk met 53 procent gedevalueerd. Hierdoor steeg ook de binnenlandse vraag naar kippenvlees, omdat kip altijd goedkoper is dan varkensvlees of rundvlees.

Braziliaanse bedreigingen

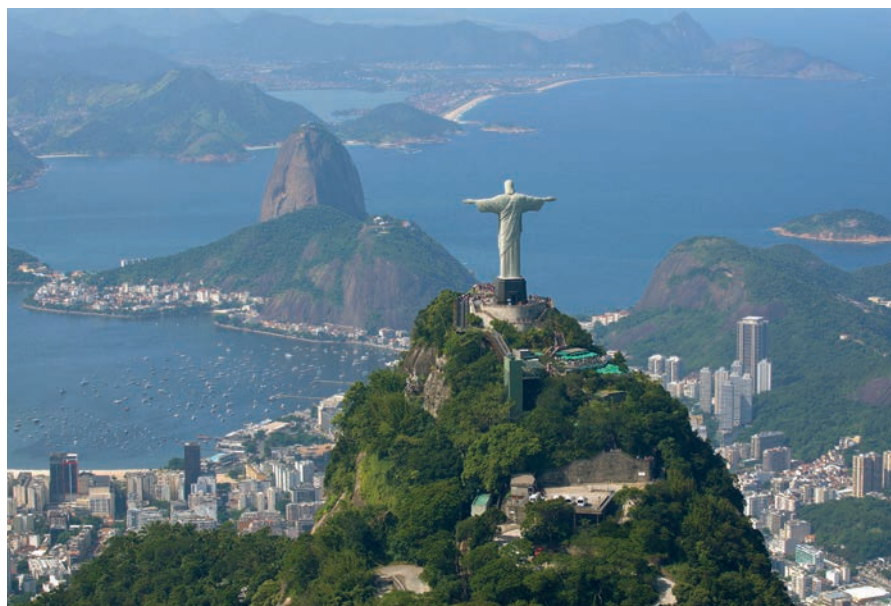
Het is echter niet alles goud wat er blinkt. In de afgelopen tijd werd de Braziliaanse pluimveehouderij geconfronteerd met hoge voerprijzen en dat dreef de kostprijs naar

Nederlandse versus Braziliaanse kostprijs

Recente cijfers over een kostprijvergelijking tussen Nederland en Brazilië zijn er niet. Er is wel een onderzoek door Wageningen Universiteit in 2007 uitgevoerd tussen Brazilië, Amerika, Thailand en Nederland. In Nederland was de kostprijs in 2007 75,9 cent per kilo levend gewicht. In de VS was de kostprijs 51,7 cent (32 procent lager dan in Nederland) en in Brazilië was de kostprijs 51,1 cent (33 procent lager dan in Nederland). In Thailand was de kostprijs in 2007 66,2 cent per kilo levend gewicht (13 procent lager dan in Nederland). Inmiddels ligt de kostprijs voor de Brazilianen op 0,68 euro. Maar dat heeft vooral te maken met de lagere koers van de reaal.

Brazilië loopt achter bij het sluiten van handelsovereenkomsten.

een recordniveau. Net als in de rest van de wereld gaat ook de kostprijs in Brazilië langzaam omhoog, maar begin dit jaar steeg de kostprijs met 8 procent ten opzichte van het jaar daarvoor. Uitgaande van de Braziliaanse 100-puntenindex die in 2010 werd opgezet, is de kostprijs met 216.83 punten gestegen. De kostprijs was in 2010 voor een kilo levend gewicht 0,72 dollar (0,51 euro gebaseerd op de 2010-koers ofwel 1,26 Braziliaanse reaal). Gebaseerd op deze index zou de kostprijs nu 2,72 Braziliaanse reaal bedragen, maar inmiddels is de koers ook drastisch veranderd met een flinke devaluatie voor de reaal. In 2010 was de koers 0,40 euro voor 1 reaal. Anno 2016 is de koers 0,25 euro. De kostprijs in euro's komt dan neer op 0,68 euro per kilo levend gewicht. Nog steeds een zeer concurrerende kostprijs. Tegenover de kostprijsverhoging van afgelopen jaar staat

echter dat de prijs voor kippenvlees wereldwijd ook is gestegen. Bovendien dalen de voerprijzen sinds mei weer en daarmee ook de kostprijs van kip.

Vogelgriep

Een andere dreiging voor de Braziliaanse pluimveehouderijsector is natuurlijk de vogelgriep. Een uitbraak kan fatale gevolgen hebben voor de sector, die behoorlijk afhankelijk is van de export (ruim 30 procent wordt geëxporteerd). Daarnaast zullen de eisen over dierenwelzijn, gezondheid en milieu in de toekomst nog verder moeten toenemen. Hoewel Brazilië de nodige stappen maakt, is het land technologisch nog niet op hetzelfde niveau als bijvoorbeeld Nederland. Het aantrekken van kennis en investeerders is belangrijk, maar tegelijkertijd ook een bedreiging. Steeds meer

niet-Braziliaanse investeerders en bedrijven kopen Braziliaanse bedrijven of aandelen om te profiteren van de ongekennde groei en potentie van de Braziliaanse kip. Een gedeelte van de sector komt daardoor in buitenlandse handen. Maar het land en de sector zijn wellicht te groot om helemaal gedomineerd te worden door buitenlandse investeerders.

De grootste dreiging komt evenwel uit Brazilië zelf. Door de verhoogde welvaart stijgen ook de lonen en stijgt daarmee de kostprijs van kippenvlees. Vijftien jaar geleden waren de arbeidskosten nog 60 procent van de Amerikaanse arbeidskosten, maar dat verschil wordt met het jaar kleiner. De concurrerende positie komt daardoor in de toekomst onder druk te staan. Daarbij loopt Brazilië ook achterop als het om handelsverdragen gaat en dat kan de toegang tot bepaalde markten verhinderen. ■

	Nederland	VS	Thailand	Brazilië
Voerprijs (euro/100 kg)	24,6	16,8	25,0	18,5
Kuikprijs (cent/stuk)	27,5	16,4	23,0	19,4
Levend eindgewicht (g)	2.160	2.500	2.200	2.400
Voerconversie	1,74	1,97	1,85	1,88
Uitval (%)	4,0	4,5	4,2	4,5

